

ЗАСТОСУВАННЯ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Ткачова О. К., канд. наук. держ. упр., Литвинова М. С., Репешко А. С. магістр, Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро

Швидкий розвиток інформаційних технологій та електроннокомп'ютерної техніки значно вплинув на зміну теорії управління підприємствами і господарськими одиницями, а також на управління галузями господарства в цілому. Як відомо, постіндустріальний період характеризується розвитком електронно-інформаційного середовища та переходом до інформаційної цивілізації [1].

Виходячи з цього, головною революційною трансформацією в системі господарювання є розвиток цифрової економіки, що базується на розробці та впровадженні сучасних інформаційних технологій. Згідно Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки, цифрова економіка базується на інформаційно-комунікаційних та цифрових технологіях, основна мета якої полягає у досягненні цифрової трансформації існуючих та створенні нових галузей економіки, а також трансформації сфер життєдіяльності у нові більш ефективні та сучасні [2].

Однією із таких технологій є автоматизована система управління підприємством (АСУП), що включає автоматизовану систему управління документооборотом (АСУД) та автоматизовану систему управління технологічними процесами (АСУТП), а також реалізацію методологій планування потреби в матеріалах (MRP) та планування ресурсів підприємства (ERP) [3]. Використання технології АСУП дало змогу значно зменшити час на передачу управлінських команд та прийняття інформації зворотного зв'язку, а також покращити якість передачі інформації від суб'єкта до об'єкта управління.

Система MRP (Material Requirements Planning) – це система планування потреби у матеріалах, що дозволяє оптимально завантажувати виробничі потужності, і при цьому закуповувати саме стільки матеріалів і сировини, скільки необхідно для виконання поточного плану замовлень і саме стільки, скільки можливо обробити за відповідний цикл виробництва.

Основними цілями систем MRP є задоволення потреби у матеріалах, компонентах і продукції для планування виробництва і доставки споживачам та підтримка низького рівня запасів матеріальних ресурсів, незавершеного виробництва, готової продукції [4].

Управління ланцюгами поставок (Supply Chain Management – SCM) є процесом планування, виконання і контролю, з точки зору зниження витрат потоку сировини, матеріалів, незавершеного виробництва, готової продукції,

сервісу і пов'язаної інформації, від точки зародження заявки до точки споживання (включаючи імпорт, експорт, внутрішні та зовнішні переміщення), тобто до повного задоволення потреб клієнтів.

У складі SCM-системи можна умовно виділити дві підсистеми:

– SCP (англ. Supply Chain Planning) – планування ланцюгів поставок. Основу SCP складають системи для розширеного планування і формування календарних графіків. У SCP також входять системи для спільної розробки прогнозів [5]. Крім вирішення завдань оперативного управління, SCP-системи дозволяють здійснювати стратегічне планування структури ланцюга поставок: розробляти плани мережі поставок, моделювати різноманітні ситуації, оцінювати рівень виконання операцій, порівнювати планові та поточні показники.

– SCE (англ. Supply Chain Execution) – виконання ланцюгів поставок у режимі реального часу.

Реалізовані проекти з впровадження управління ланцюгами постачання показали можливість зниження рівня запасів до 60 %, скорочення терміну виробництва за рахунок узгодження процесних ланцюгів до 50 %, підвищення прибутку за рахунок оптимізації процесу створення вартості та зниження трансакційних витрат до 30 %, підвищення якості продукції до 30 %, збільшення обороту й частки ринку за рахунок підвищення гнучкості та швидкості реакції та зміни стосунків з клієнтами до 55 % [6].

Сьогодні у світі налічується більше 500 систем класу ERP. Деякі призначені для дуже великих підприємств, деякі підійдуть для невеликих компаній та середнього бізнесу. Вартість та тривалість встановлення такого програмного забезпечення залежать від масштабу підприємства, цілей автоматизації та вибору постачальника ERP системи. Найвідоміші ERP системи в Україні – SAP, Oracle, BAS ERP.

Змінюються суть та способи конкуренції, але, як і раніше, йде бій за покупця – і нового, і існуючого. В спробі інтегрувати покупця (замовника, клієнта) – зовнішню ланку бізнесу – у внутрішню структуру підприємства був розроблений новий стандарт системи управління CSRP (Customer Synchronized Resource Planning – планування ресурсів, синхронізоване з покупцем). Методологія CSRP використовує функціонал ERP системи і включає в себе повний цикл – від проектування виробу з урахуванням вимог замовника до післяпродажного обслуговування. Мета системи – створювати більшу цінність для покупця.

Переваги використання систем класу CSRP:

– зростання споживчої цінності продукції, що досягається шляхом зосередженості компанії на кон'юнктурі ринку;

– гнучке пристосування до кон'юнктури ринку, що забезпечується удосконаленням виробничого планування: зміни в замовленні покупця автоматично призводять до змін у замовленнях постачальникам тощо;

– зміцнення конкурентних позицій підприємства, що забезпечується координацією бізнес-процесів з покупцями завдяки доступу в реальному часі до точної інформації про замовлення покупців.

Основним недоліком системи MRP є те, що вона займається тільки одним ресурсом – матеріалами, а підприємству потрібно складати графіки і по інших виробничих ресурсах: співробітникам, устаткуванню, спорудженням, фінансам, транспорту і т.д. Зазначені обмеження застосування MRP стимулювали розробку другого покоління цих систем, яке отримало назву системи MRP-II.

Система MRP II (Manufacturing Resource Planning) – це система планування виробничих ресурсів, що поєднує виробниче, маркетингове, фінансове планування і логістичні операції. Суть концепції MRP II полягає в тому, що планування виробництва будується на основі деякого циклічного алгоритму.

Враховуючі особливості ведення сучасного бізнесу в інформаційних полях, застосування перелічених сучасних електронно-інформаційних технологій та алгоритмів управління дозволило багатьом компаніям вийти на передові місця на світовому ринку. Так, з січня 2019 року, найдорожчою компанією в світі, стала компанія Амазон, обійшовши свого конкурента – компанію Microsoft [7].

Отже, створення АСУП дає можливість внаслідок підвищення якості та зменшення строків збирання та обробки даних раціонально розподіляти завдання та ресурси між підрозділами підприємства, знаходити найкращі шляхи для досягнення поставлених цілей, усувати організаційні недоліки, вводити в дію невикористані резерви виробництва.

Таким чином, роль інформаційних технологій в управлінні підприємством безперечно велика адже загальне впровадження новітніх інформаційних технологій в структури сучасних організацій стало об'єктивною реальністю. На усіх управлінських рівнях є необхідність та можливість розширити комунікаційні та інформаційні можливості за рахунок впровадження сучасних інформаційних технологій.

Список використаної літератури:

1. Insights on the Internet of Things. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <https://www.mckinsey.com/featuredinsights/internet-of-things/our-insights>.

2. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-koncepciyi-rozvitku-cifrovoyiekonomiki-tasuspilstva-ukrayini-na-2018-2020-roki>.

3. Карпов Д. В. Проблемы внедрения ERP-систем. Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского, 2010. – № 4 (1). – С. 233–239.

4. Автоматизированная система расчетов за услуги (биллинговая система). [Електронний ресурс]. –Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/TM043922.html.

5. Гусейнов Ш. Р. Исследование цифровой экономики как современной внешней среды корпоративных образований. Страховое право, 2018. – № 3(80). – С. 11–23.

6. Уотерс Д. Логистика. Управление цепью поставок / Уотерс Д.; [пер. с англ.]. – М.: ЮНИТИДАНА, 2003. – 503 с.

7. Rudenko A.S., Kabachenko D. V. Account of information factor impact on efficiency of enterprise activity while making management decisions based on budgeting. The advanced science journal ISSN 2219-746X/ Economics: Business management and administrative services. United States. Volume 2014. Issue 1. – С. 77–82.

УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИМИ КВАЛІФІКАЦІЯМИ ПЕРСОНАЛУ У ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ: РИЗИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Угоднікова О. І., канд. екон. наук, доцент, Демидова А. О. бакалавр,
Підгірна А. О. бакалавр кафедри Туризму і готельного господарства
Харківського національного університету міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Розвиток галузі туризму та готельного господарства є одним із пріоритетних для забезпечення сталого розвитку національної економіки. У зв'язку із низькими бар'єрами входження на ринок туризм має великі перспективи для нарощування обсягів прибутковості на мікро- та макроекономічному рівнях. Як галузь мультиплікатор, туризм є основою формування інвестиційних можливостей для супутніх галузей народного господарства. Наприклад, систем розміщення, ресторанного та сільського господарства, будівництва, сфери надання послуг (зокрема соціальних), транспорту та зв'язку тощо. Таким чином, розвиток галузі туризму та його підтримка на державному рівні є основою формування передумов для сталого економічного розвитку тих держав, які не володіють потужним інвестиційним потенціалом та фінансовими ресурсами. Проте, в умовах підвищеної конкуренції питання розвитку галузі туризму тісно пов'язані із налагодженням ефективних інформаційно-комунікаційних системи, що спрямовані на формування туристського бренду (туристського підприємства, території, регіону, країни в цілому), просування його на туристському ринку, позиціонування як туристського центру, створення лояльного відношення споживачів послуги та формування передумов для нарощування обсягів доходів від туристської діяльності.

Отже, метою даного дослідження є пошук шляхів підвищення ефективності управління інформаційно-комунікаційними кваліфікаціями персоналу у галузі туризму з метою підвищення рівня доходності на макро- та мікроекономічному рівнях.